

Sociálny dialóg,
kolektívne pracovnoprávne vzťahy,
kolektívne zmluvy.

JUDr. Zdeňka Dvoranová
Energeticko–Chemický odborový zväz

John Monks

Spolupráca s odbormi môže znamenať pozitívny prístup, povedané slovami Johna Monksa:

„nájdenie spoločnej reči v záležitostiach, ktoré sa najlepšie riešia spoločným úsilím“

Kolektívne pracovnoprávne vzťahy

Kolektívne pracovnoprávne vzťahy - vzťahy medzi zástupcami zamestnancov a zamestnávateľom

- samostatný zákon o kolektívnych pracovnoprávných vzťahoch ?
- miera autonómnosti sociálnych partnerov pri určovaní pracovných podmienok v podniku, v odvetví

Odborová organizácia – združenie zamestnancov na ochranu svojich hospodárskych a sociálnych záujmov, právo na kolektívne vyjednávanie – dohodnúť pracovné podmienky a uzavrieť sociálny zmier.

Zamestnanci a odbory – sa zaujímajú, či zamestnávateľ prosperuje a ako by mohol lepšie prosperovať, chcú sa aktívne podieľať na činnosti firmy a byť na ňu hrdí.

Účasť zamestnancov na rozhodovaní zamestnávateľa

- Priama a nepriama účasť zamestnancov na rozhodovaní zamestnávateľa, ktoré sa týka ich ekonomických a sociálnych záujmov

Politika a prax zapájania odborov a komunikácia s nimi

- Systém participácie môže byť účinný len vtedy, ak ho akceptujú hlavní účastníci – zamestnanci a odbory, zamestnávatelia a zamestnávateľské zväzy a preto je nevyhnutné, aby sa vytváral v spolupráci všetkých účastníkov
- Napr. v čase krízy odborová organizácia bola partnerom

Podnikateľské riziko

Účasť zamestnancov na zisku – finančná participácia

Problém tvorby a zmeny zákonov

Trvalý dialóg – predchádzanie konfliktom

- Spoluúčastnícky systém napomáha tomu, aby rozhodnutia zamestnávateľa, ktoré majú dopad na ekonomické a sociálne záujmy zamestnancov, boli prijímané so zohľadnením pripomienok zamestnancov a aby boli hľadané kompromisy v štádiu, ktoré predchádza konfliktom
- Identifikovať a brať do úvahy aj potreby zamestnancov
- Spätná väzba od zamestnancov

- Vzdelávanie zástupcov zamestnancov
- Historický vývoj, tradícia, firemná kultúra

Činnosť zástupcov zamestnancov, oblasti pôsobenia

Štyri formy nepriamej participácie zamestnancov

Vychádzajú zo zákonov, kolektívnych zmlúv

Spolurozhodovanie, prerokovanie, informovanie, kontrola

Právo na nadnárodné informácie

Európske zamestnanecké rady

Podmienky činnosti

poskytujú sa vhodné podmienky na výkon funkcie a vzdelávanie
zástupcu zamestnancov ?

Kolektívne zmluvy

Kolektívna zmluva vyššieho stupňa

uzatvorená medzi vyšším odborovým orgánom a organizáciou alebo organizáciami zamestnávateľov – celkové podmienky zamestnanosti a úrovne miezd nie v odvetví ale pre zamestnávateľov, za ktorých bola KZVS uzatvorená

Podniková kolektívna zmluva

uzatvorená medzi odborovým orgánom a zamestnávateľom – právna norma pre podnik

Prílohy KZ

Vzťah KZVS a PKZ

Význam KZVS

Problémy KZ

Nedostatok informácií pre vyjednávanie

Odčleňovanie časti podnikov, živnostníci

Výnimky

Príjmová nerovnosť – diskriminácia,
zvýhodňovanie novonastúpených
zamestnancov

Neistota zamestnancov – vplyv na motiváciu a výkonnosť

Rozširovanie KZVS

Rozširovanie KZVS - spoločný písomný návrh zmluvných strán.

- V odvetví, v ktorom je táto kolektívna zmluva vyššieho stupňa uzatvorená (označením odvetvia je kód štatistickej klasifikácie ekonomických činností na úrovni skupiny).
- Ministerstvo môže rozšíriť záväznosť kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa, ak zamestnávateľ s rozšírením záväznosti súhlasí.

Možnosť rozšíriť KZVS má dôležitý vplyv na deľbu konkrétnych zodpovedností medzi štátom a sociálnymi partnermi pri regulácii trhu práce.

Keď zákon ustanovuje rozšírenie KZVS - možno predpokladať že štát nebude zasahovať do mnohých regulačných otázok s tým, že sociálni partneri by mali a môžu prevziať takúto zodpovednosť.

Ak zákon nepodporuje rozšírenie zmlúv - v takomto prípade by sa od štátu požadovalo, aby prevzal zodpovednosť za reguláciu.

Vymožitelnosť práva

- Spoločný záujem zamestnávateľov, zamestnancov a ich zástupcov, pretože systém participácie si vyžaduje účinné súdy
- V súčasnosti rozhodovanie pracovnoprávných sporov na prvostupňovom súde samosudcom
- Neexistencia pracovných súdov, pracovnoprávných senátov a
- arbitráží pre kolektívne spory
- Osvedčilo sa aj zastúpenie zástupcov zamestnancov a zamestnávateľov v pracovnoprávných senátoch, ktoré majú špeciálne znalosti z oblasti pracovného práva

Ďakujem za pozornosť